Psychologické aspekty obchodování

Petr Sahula

Quantitative Finance Meetup (Praha)

Nejprve příběh...

Kognitivní disonance

- Publikováno v roce 1957 Leonem Festingerem
- Průlomová psychologická teorie
- Ohromný vliv na další výzkum v oblasti psychologie rozhodování
- Americká sociální psychologie (Kurt Lewin, Leon Festinger, Bluma Zeigerniková, Stanley Schachter a další)

Kognitivní disonance

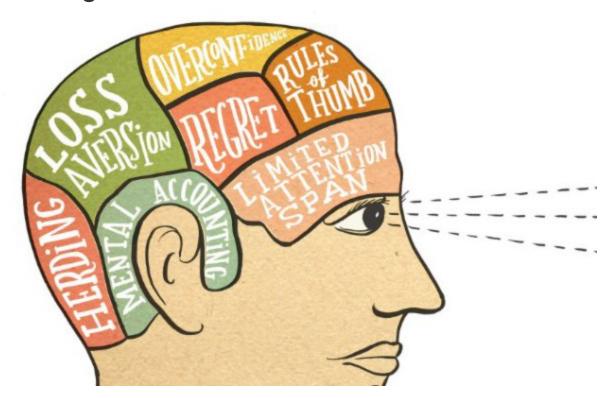
- Konfirmační zkreslení (Confirmation Bias)
- Minimalizace pochyb potom co se rozhodneme pro jedno řešení
- Obhajování špatných variant kvůli předchozím rozhodnutím či investici úsilí
- Proč se lidé rozčilují při výměně názorů?

Locus of Control

- Julian Rotter (1954)
- Vnitřní chyby přisuzejeme sami sobě
- Vnější chyby přisuzejem vnějším okolnostem
- Iluze kontroly: přisuzování kladných výsledků svému intelektu
- Základní atribuční chyba

Behaviorální ekonomie

- Proč a jak se lidé ekonomicky rozhodují?
- Psychologie, ekonomie, matematika
- Studium kognitivních zkreslení v ekonomickém rozhodování

Dan Ariely

- Popularizátor behaviorální ekonomie
- Kniha: Jak drahé je zdarma?
- Kniha: Jak drahá je intuice?
- Přednášky na TED

Daniel Kahneman & Amos Tversky

- matematičtí psychologové
- Framing & Prospect Theory
- Kniha: Thinking Fast and Slow
- Nobelova cena za ekonomii v roce 2002 (Tversky se ji už nedožil)
- Kognitivní zkreslení

Kognitivní zkreslení

- Availability heuristic
- Base rate fallacy
- Gambler's fallacy
- Conjunction fallacy
- Clustering illusion
- Atribute substitution
- Self-serving bias
- Independence of irrelevant alternatives
- Ambiguity aversion
- Ellsberg paradox
- Skewed distributions
- Survivorship bias